

[Forsvarsministeren]

Jeg skal sige, at regeringen fortsat ikke kan støtte forslaget til folketingsbeslutning om ikke-førstebrug af atomvåben, og baggrunden for regeringens holdning til forslaget er den samme som ved førstebehandlingen i marts i år og også i marts måned sidste år. Jeg kan derfor henvise til mine indlæg ved de tidligere behandlinger af forslaget i tinget, men skal dog kort repetere, hvad baggrunden for regeringens holdning er.

I bemærkningerne til forslaget er, som ved de tidligere fremsættelser, citeret fire amerikanske sikkerhedspolitiske eksperter, McGeorge Bundy, George F. Kennan, Robert S. McNamara og Gerald Smith, som fortalere for opgivelse af førstebrug af atomvåben. Forslagsstillerne undlader dog på ny at tilføje, at de fire forfattere i den artikel, de skrev om kernevåben og Atlantpagten, konkluderer, at en opgivelse af førstebrugspolitikken gør det nødvendigt at styrke alliansens konventionelle styrker. Det fremgår ellers helt klart af artiklen, at førstebrugsalternativet efter forfatternes opfattelse ikke kan opgives fra den ene dag til den anden, men at der derimod vil være tale om en langsigtet proces henimod en mere ligelig konventionel balance.

Man skal derfor ikke forvente øjeblikkelige resultater hverken gennem ensidigt afkald på førstebrugsalternativet eller ved hurtigt afsluttede internationale aftaler.

I den nye som i den forrige udgave af beslutningsforslagets bemærkninger citerer forslagsstillerne mig for under debatten i marts 1984 at have sagt, at »regeringen vil ... til enhver tid arbejde for, at antallet af atomvåben begrænses mest muligt, og at brug af disse våben aldrig bliver aktuel«. Jeg mener, at citatet er velvalgt, fordi det viser, at regeringen er ganske enig med forslagsstillerne i endemålet, men jeg må på ny erindre om, at det emne, vi her diskuterer, indeholder nogle principielle sikkerhedsaspekter, som er vitale for os selv og også for vores allierede.

Det er åbenbart, at afkald på førstebrugsalternativet ikke vil være foreneligt med NATOs nuværende strategi. Regeringen kan ikke gå ind for ensidige skridt, der bryder med det allierede fællesskabs grundlæggende forsvarsprincip.

Folketinget har som bekendt nedsat et ad hoc-udvalg vedrørende dansk sikkerhedspolitik, hvor man på basis af Dyvigrapporten

bl.a. kan tage de problemer op til vurdering, som det foreliggende forslag indebærer. Regeringen finder det mest hensigtsmæssigt, at den videre debat sker i dette særlige udvalg.

Lad mig gentage, at regeringen ser det som sit mål at medvirke til, at der tilvejebringes en mere stabil Øst-Vest-situation på det militære område, der kan gøre det muligt for NATO at give afkald på førstebrugsalternativet på grundlag af en kontrollerbar international aftale, således som det også fremgår af den dagsorden, der blev vedtaget her i folketinget den 3. maj 1984. Man må se i øjnene, at det mål nok kun kan nås gennem en langsigtet og kompliceret proces.

Mens denne proces løber, må vi hele tiden være fuldt opmærksomme på enhver mulighed, der er for at mindske afhængigheden af atomvåben. En af de måder, hvorpå atomtærsklen kan hæves, er gennem en udjævning af den konventionelle ubalance i NATOs disfavour. Denne ubalance ser regeringen helst fjernet gennem våbenkontrollforhandlingerne, men den kan også ske ved at styrke NATOs konventionelle forsvar, f.eks. gennem udnyttelsen af teknologiske landvindinger. NATOs vedtagelse på ministermødet i maj i år om at styrke alliansens konventionelle forsvar ved en bedre koordination af NATO-forsvarsplanlægningen kan ses som et skridt i denne retning.

En ting må dog under alle omstændigheder indgå i enhver vurdering af førstebrugsalternativet, og det er, at den strategi, NATO-landene i enighed har vedtaget, indtil nu har vist sig at være i stand til at dæmme op for enhver aggression eller trussel om aggression imod alliansens lande.

Endelig skal jeg denne gang som ved de tidligere behandlinger af forslaget her i folketinget minde forslagsstillerne om, at det ikke er NATO, der i dag eller på noget tidspunkt truer noget andet land, hverken med konventionelle eller med atomare våben. Alliansens regeringschefer og statschefer har som bekendt på det topmøde, der blev afholdt i Bonn i juni 1982, udtrykkeligt erklæret, at NATO aldrig som den første vil gribe til våben.

Jeg skal derfor, som jeg har gjort det de andre gange, afvise dette forslag.

Lasse Budtz (S):